T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Din Öğretimi Genel Müdürlüğü

35. HADİS

KUTLU İLİM YOLCULUĞU

عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ، قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

« مَنْ خَرَجَ فِي طَلَبِ الْعِلمِ ، فَهُوَ فِي سَبِيلِ اللهِ حَتَّى يَرْجِعَ »

Hadisin Türkçesi

Enes radıyallahu anh'dan rivayet edildiğine göre, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"İlim tahsil etmek için yolculuğa çıkan kimse, evine dönünceye kadar Allah yolundadır."[35]

Açıklamalar

Allah yolunda cihadın gayelerinden birisi de insanlara İslam'ı duyurup ulaştırmaktır. Bunun en önemli vasıtası ilimdir. İlim tahsilinin ve bunun için yola çıkmanın faziletinden bahseden pek çok hadis vardır. Allah yolunda cihada çıkan kimseye evine dönünceye kadar her adım için sevap

35 Riyâzü's-Sâlihîn, Hadis No: 1388 (Tirmizî, İlim 2)

Açıklamalar

yazıldığı gibi, ilim tahsili için yola çıkana da evine ve yurduna dönünceye kadar aynı şekilde sevap yazılır. Bunun da bir nevi Allah yolunda cihad sayılacağına bu hadisimiz bir kere daha şahitlik etmektedir.

İslam dini, Müslümanları ilim ve hikmet nerede ise, onu bulup öğrenmeye ve bu uğurda hiçbir fedakârlıktan çekinmemeye teşvik eder. İlim tahsili için bitmez tükenmez yolculuklar yapan pek çok âlim vardır. Hadis ravilerine dair eserlerde tahsil uğrunda çok yolculuk yapanlar için "rahhâle" ve "cevvâle" gibi nitelemeler kullanılır. Bu iki tabirin anlamı, durmadan yolculuk yapan ve yeryüzünü dolaşan demektir. Bu kişilerin gayesi sadece ilim öğrenip öğretmekten ibaretti. Onların birçoğu bu yolculuklar esnasında hayatlarını kaybetmiş ve doğup büyüdükleri diyarlardan çok uzaklarda gömülmüşlerdir.

Peygamber Efendimizin şu hadisi bu gerçeği âdeta taçlandırmaktadır: "Bir kimse İslam'ı ihya edip yaşatmak için ilim tahsil ederken ölürse, onunla peygamberler arasında sadece bir derece vardır" (Dârimî, Mukaddime 32).

Hadisten Öğrendiklerimiz

1. İlim öğrenmek, Allah yolunda cihadın bir çeşididir. İlim öğrenen kişiye Allah yolunda cihad edenin ecri gibi sevap verilir.
2. Allah yolunda cihad eden mücahide karşı gösterilen sorumluluk, Allah rızası için ilim öğrenen kimseye de aynen gösterilir.